

Forfatter: Ulfeldt, Leonora Christina

Titel: Udrag fra Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

Citation: Ulfeldt, Leonora Christina: "Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer", i Ulfeldt, Leonora Christina: *Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer*, udg. af JOHS. BRØNDUM-NIELSEN ; C. O. BØGGILD-ANDERSEN , Rosenkilde og Bagger, 1949, s. 375. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-leonora01-shoot-idm140124508654224/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Jammers Minde og andre selvbiografiske Skildringer

læstes 2. Aug. 1663 i de københavnske Kirker og siden i andre Kirker i Danmark-Norge. — at jeg maatte se, hvorpaa den haarde Dom var funderet: Hertil føjer den franske Selvbiografi: »og hvem den Herre var, til hvem hendes Mand havde gjort dette Tilbud«. — Dommen taler kun om Ulfeldts Forhandlinger med »et fremmed Herskab« og nævner ikke Brandenburg.

Side 135: saa store Løfter af Fyrsten af Holstein: I Følge Dr. Otto Sperlings Selvbiografi (udg. 1885, S. 133 f.) lod efter Christian IV.s Død (28. Febr. 1648) Hertug Frederik III. af Gottorp gennem senere Konrektor i Bordesholm Mag. Hans Berntsen Meier »hemmeligen anholdte hos Hr. Rigens Hovmester om at blive valgt til Konge«. Ulfeldt tog dog — siger Sperling — bestemt Afstand fra denne Plan og virkede for den senere Kong Frederik III.s Valg. I Selvbiografiens Forhørsreferat siger L. Chr., at Hertugens Afsending ved denne Lejlighed var Daniel v. Buchwald, som ogsaa nævnes i andre mere tvivlsomme Kilder. Ulfeldt kommer i sin »Apologi« (1664), men i uklare Vendinger, ind paa Sagen. — udsatte sin egen Formue: Paa Grund af Pengeøden ved Chr. IV.s Død maatte de store overordentlige Udgifter, bl. a. til Frederik III.s Kroning, dækkes ved Laan, og Ulfeldt kautionerede personlig for store Beløb, bl. a. for 15.000 Rdl. til Indløsning af Kongekronen, der havde været pantsat til et Hamburgfirma. — 14 Dage siden: Selvbiografien: »ungefær 3 Uger«. Reedtz's Ord om de 17 Dage er ikke gengivet der. Umiddelbart efter gengiver L. Chr. følgende Udtalelse af sig selv: »Hvorledes, mine Herrer? Efter at have afsagt en Dom, spørger I siden om Sagens Sandhed?« *Altum silentium* [dyb Tavshed]. De stod op og tog Afsked. Hun bad om at blive en Kende bedre accomoderet [sørget for] den stakket Tid, hun haabede at overleve. Rantzau lovede at tale til Kongen derom«. Sml. Note til S. 146.

Side 136: der sad af mine Venner i Raadet osv.: Rigsraaderne optoges som Medlemmer af den Jan. 1661 oprettede Højesteret. Blandt L. Chr.s Venner her tænkes vist især paa Brødrene Ove, Henrik og Jørgen Bielke (se S. 314 og S. 114 med Note) og maaske Ingeniørofficeren Axel Urup til Bæitebjerg, som i et Særvotum af 23. Juli ønskede, at Ulfeldt bragtes til Stede, før der fandt »Eksekution« Sted. Dommen er dog underskrevet af samtlige i København tilstedeværende Højesteretsassessorer, baade adelige og uadelige. — Han er nu der... Træ-Billedet

at exequere (L. 9—4 fr. n.): senere overstreget. — Om Krag's Død se S. 105. — Grev Rantzov... levede ikke den Dag: Se S. 104 med Note.

Side 139: en Synaal i Don-Dynen: Sml. S. 48.

Side 140: Jeg hørte selver denne dørres Samtale: I Selvbiografien skriver L. Chr., at den fandt Sted i Overværelse af en Ven. Straks efter skriver hun: »Jokum kommer ind, giver sig til at læse Bønner for arme Mennesker, som skal dømmes, rettes og støjles; derpaa sang han af de Salmer, som man synger ved Begravelser«. — sit Giftermaal: Se S. 127 med Note. — min Søster Elisabeth: Elisabeth Augusta. Sml. S. 119 med Note.

Side 142: Han ledde mig ind næst op til osv.: Dette sidste Forhør dateres ogsaa i Selvbiografien til 17. Aug. og skildres der i Hovedtrækkene som her.

Side 143: et rev jeg i Stykker og kaste det i et Hysken: Se S. 339. Af det omtalte Brev, fra Ulfeldt til L. Chr., dat. Brugge 7. Juli (27. Juni g. Stil) 1663, delvis skrevet i Chiffre, blev en Del Stumper fisket op og klæbet paa et Ark Papir. Dette synes nu tabt, men en dechiffreret Afskrift er bevaret (trykt Danske Samlinger VI, 1870—71, S. 223—27). Denne er dog fuld af Lakuner. Indholdet svarer stedvis til L. Chr.'s Gengivelse, men paa nogle Punkter husker hun fejl. — Cur-Prinsen af Sachsen... Prinsessen af Danmark: Se S. 103 og 104 med Noter.

Side 144: »mais j'espère... cela ne se fera point: Disse Ord findes ikke i Afskriften af Brevet, men der er et Sted i det Tale om, at »en ung Hertug af Sachsen« eventuelt kunde faa Arvekrav paa den danske Krone ved Ægteskab med den danske Prinsesse. — de Schwitzere deres Manér, de over Borde haver: Der er i Afskriften Tale om Tyskerne — ikke Schweizernes — Hang til at drikke til Overmaal. I anden Sammenhæng opregnes Beboerne i en Række schweiziske Kantoner og i en Række schweiziske, italienske og tyske Byer.

Side 145: vorre Sønner havde skreven fra Rom og begerte Penge: Afskriften har en Passus af dette Indhold. De Sønner, som var i Rom i Sommeren 1663, var Christian og vistnok Ludvig Ulfeldt. — Junkeren: Der tales i Brevet om, at Ove Thott til Skabersø (se S. 325), der skyldte Ulfeldt Penge, ikke vilde betale sin Gæld. — mine store Hængperler: Der tænkes muligvis paa de Perler, som ses paa Hont-